

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 469
van **KATRIEN SCHRYVERS**
datum: 8 mei 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Hulplijn 'Stop it Now!' - Oproepen tijdens de coronacrisis

Op 19 mei 2020 bestaat 'Stop it Now!' drie jaar. Met een hulplijn en een website zorgde de Vlaamse overheid voor een preventief luik als aanvulling op het bestaande therapeutisch aanbod naar seksuele daders. Hiermee wordt getracht het preventief behandelen van potentiële daders van pedoseksueel gedrag op de kaart te zetten. Het concept heeft internationaal zijn meerwaarde bewezen.

De hulplijn is een tiental uur per week telefonisch en per e-mail bereikbaar en wordt bemand door medewerkers van het samenwerkingsverband I.T.E.R. (centrum voor daderhulp aan plegers van seksueel misdrijf), een ambulant centrum voor de preventie, begeleiding en behandeling van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

De lijn richt zich naar mensen met pedofiele gevoelens en hun sociale omgeving die zich zorgen maken en hulpverleners die met deze problematiek te maken krijgen. Men vindt er in eerste plaats een luisterend oor. In tweede instantie kan er, indien nodig of gewenst, worden doorverwezen naar de reguliere hulpverlening. Ook het creëren van een draagvlak om deze problematiek bespreekbaar te maken binnen de bredere samenleving is een doelstelling van 'Stop it Now!'.

Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 30 van 17 oktober 2019 gaf de minister cijfers voor het jaar 2018. In dat antwoord schetste de minister ook een beeld van de gemiste oproepen. Daaruit bleek dat het aantal gemiste oproepen sinds het begin van de hulplijn aanzienlijk gedaald was, maar dat er toch nog altijd mensen tevergeefs belden. Dit gebeurde vooral op maandag-, woensdag- en donderdagnamiddagen. Het kan natuurlijk zijn dat deze bellers nadien terugbellen, mailen of chatten, maar daarover bestaat geen zekerheid.

Naar aanleiding van de lockdown die geldt tijdens de coronacrisis merkt men bij 'Stop it Now!' een toename in het aantal oproepen, alsook een verschuiving in het profiel van de mensen die contact opnemen. Meer dan mensen die bezorgd zijn om hun eigen gevoelens, bellen nu mensen die bezorgd zijn om iemand anders.

1. Hoe vaak werd de hulplijn 'Stop it Now!' gecontacteerd sinds mei 2019? Graag een opdeling per maand en of het om een contactname ging per telefoon dan wel per e-mail. Is er vanaf maart een opdeling per week mogelijk? En graag ook een opdeling naargelang de oproep kwam van een (potentiële) pleger, diens omgeving of een hulpverlener.

2. Hoeveel gemiste oproepen waren er sinds mei 2019? Is hiervan nog verder analyse gebeurd? Wat waren de conclusies? Is er op basis hiervan nood aan uitbreiding van de openingsuren?
3. Hoeveel unieke bezoekers telde de website sinds 2019? Graag een opdeling per maand. Is er vanaf maart een opdeling per week mogelijk?
4. In hoeverre lopen eventuele pieken in het aantal contactnames of het aantal bezoekers op de website samen met bekendmakingscampagnes?
5. Hoe vaak werd een oproeper sinds mei 2019 doorverwezen naar gespecialiseerde hulpverlening?
6. Worden dit jaar nog bekendmakingscampagnes gepland?

WOUTER BEKE

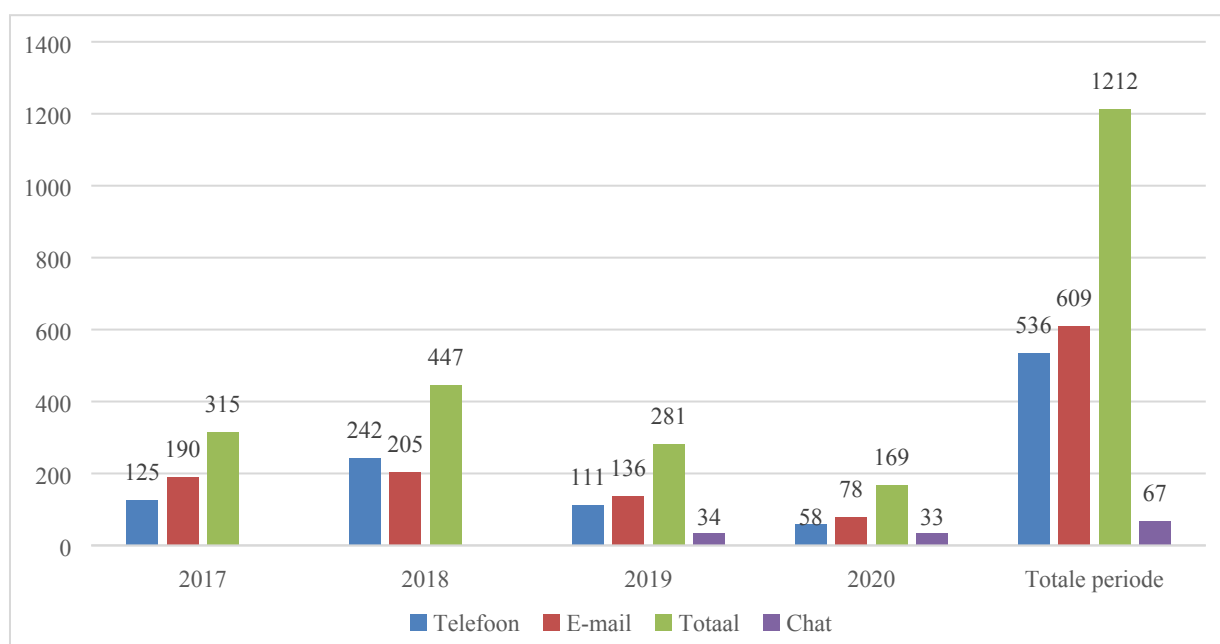
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

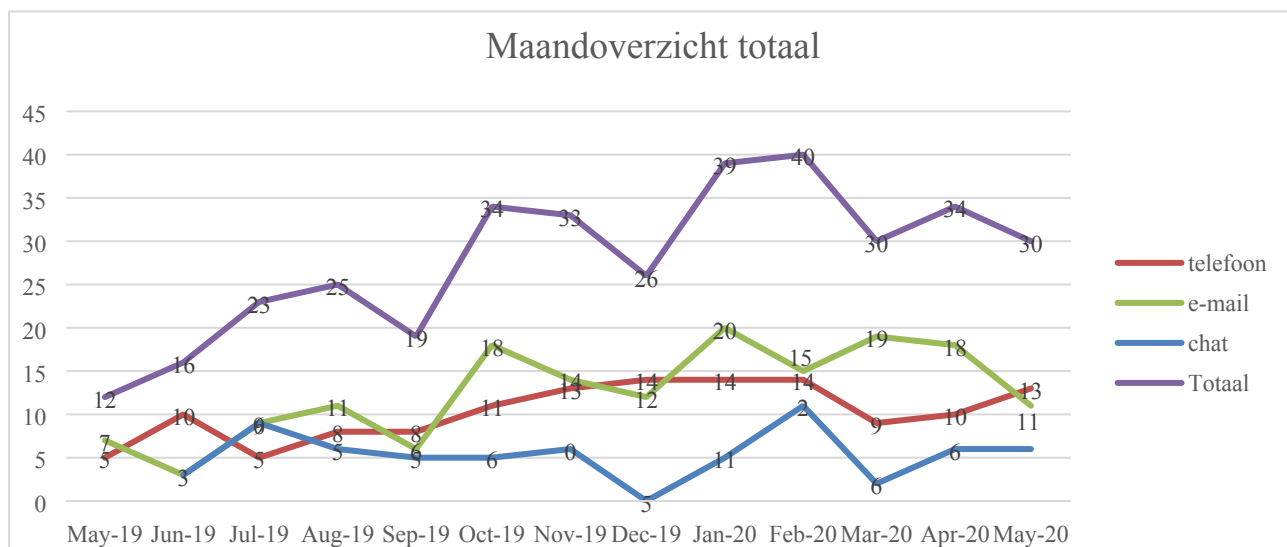
ANTWOORD

op vraag nr. 469 van 8 mei 2020

van **KATRIEN SCHRYVERS**

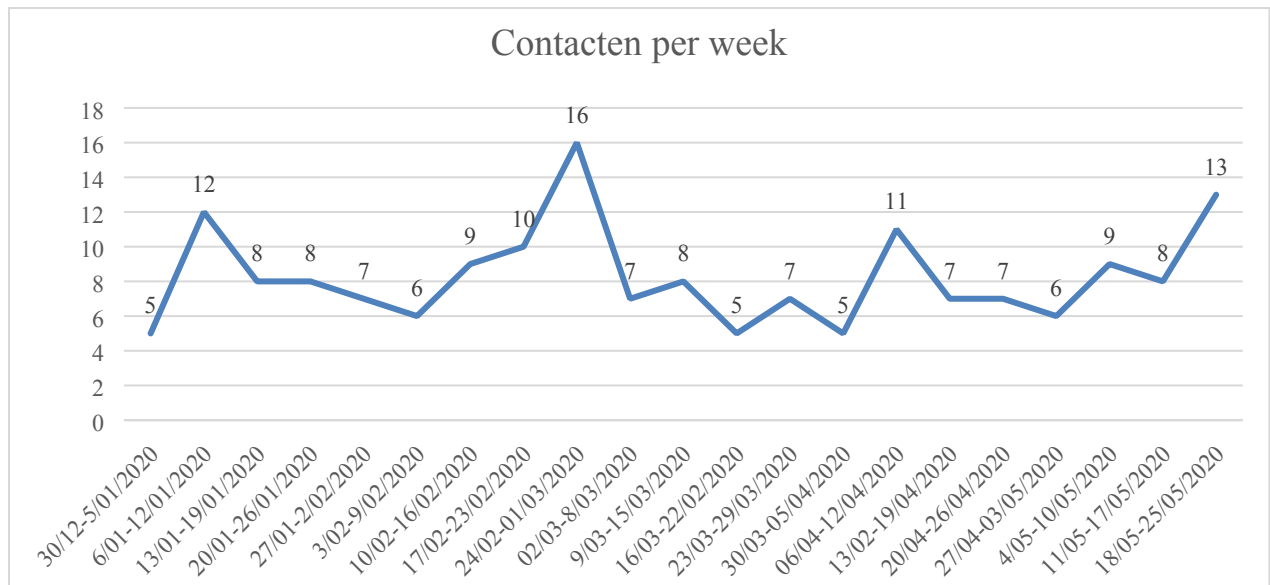
1. Stop it Now! bereikte over de hele periode 1.212 contacten (mei 2017-2020) per e-mail, telefoon of chat. De chat startte in juni 2019 en houdt ondertussen 20% van het aantal contacten in. De telefonische hulplijn is drie dagen per week geopend, de chat één dag per week. Hieronder kan u een verdeling terugvinden per jaar. Voor de cijfers van 2020 werd tot 23 mei in rekening genomen. De hulplijn kent een gemiddeld aantal contacten van 34 per maand.

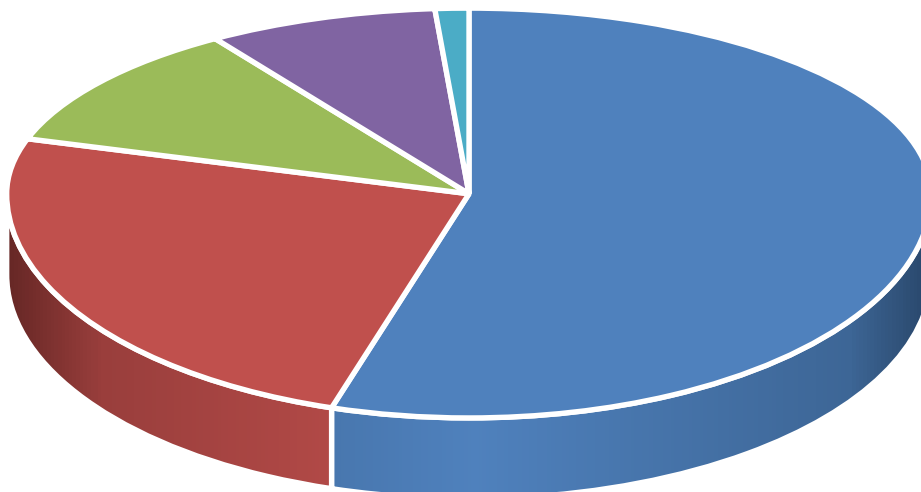
De eerste weken van de coronaperiode zag men een opmerkelijke daling in het aantal contacten. Dit zorgde voor bezorgdheden, gezien de problematiek bestaat en vaak plaatsvindt in familiecontext. Bovendien leven ook de (potentiële) downloaders van seksuele misbruikbeelden tijdens de lockdown periode vaak meer in isolement en eenzaamheid, wat ervoor kan zorgen dat ze meer dan ooit in anonimiteit strafbaar gedrag kunnen stellen. Ook Europol stelde een toename in online seksueel kindermisbruik vast. Tot slot zijn er de mensen met pedofiele gevoelens, die niet altijd een risico vormen voor het plegen van seksueel kindermisbruik, die nu meer geïsoleerd leven dan ooit. De stap naar de hulpverlening is in deze periode immers nog groter.

De weken daaropvolgend zag men gemiddeld een stijging in het aantal contacten. Als we kijken naar de absolute cijfers, en de gemiddelde contacten per maand van Stop it Now!, zien we geen opmerkelijke stijging tijdens deze coronaperiode maar zien we enkel een relatieve stijging ten gevolge van de daling in de eerste weken tijdens de lockdown. Daarnaast is vooral een verschuiving in het soort hulpvragen opmerkelijk (zie onder). Stop it Now! behandelt echter een zodanig gevoelige/ernstige/zorgwekkende problematiek dat elke melding van groot belang is. Toch wil Stop it Now! duidelijk aangeven dat een stijging in het aantal contacten niet per se 'zorgwekkender' hoeft te zijn, gezien de problematiek zich sowieso stelt. Wanneer we geen stijging zien (zoals in de eerste weken), moeten we ons dus misschien nog meer zorgen maken. Wanneer er meer hulpvragen komen, kunnen we erop anticiperen. Hoewel deze coronaperiode een aantal risicofactoren voor seksueel kindermisbruik omvat (sociaal isolement, negatieve coping, toegang tot slachtoffers, ...), betreft seksueel kindermisbruik sowieso een groot probleem in onze samenleving (1 op 5 minderjarigen wordt geconfronteerd met seksueel grensoverschrijdend gedrag voor de leeftijd van 18 jaar). Er dient dus vooral op lange termijn naar deze problematiek te worden gekeken. Een crisis als deze coronaperiode maakt immers de pijnpunten zichtbaar maar dit wil niet zeggen dat ze anders niet plaatsvinden.

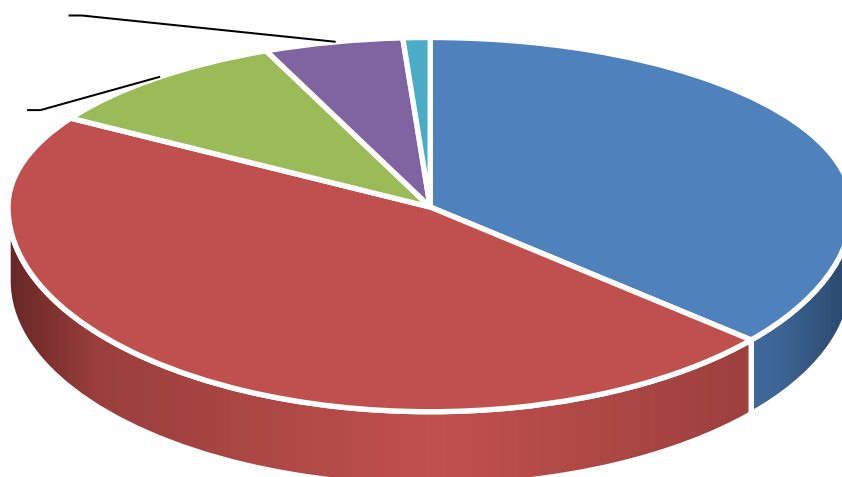

Normaal zijn ongeveer 1 op 3 contacten bezorgd over een naaste (partners, familieleden, burens, professionals...), nu is dat meer dan de helft van de contacten. In deze coronaperiode betreffen iets meer dan 30% van de contacten bezorgdheden van mensen die zich zorgen maken over zichzelf, normaal is dat ongeveer het dubbele (tussen de 50% en de 60%). Bij de mensen die bezorgd zijn over zichzelf, betreffen het vooral oproepen van downloaders van misbruikbeelden of mensen met pedofiele gevoelens die in isolement verkeren. Plegers zijn nu in de minderheid. Men merkt dus vooral een toename bij mensen die contact opnemen omdat ze bezorgd zijn over een naaste, meer dan een toename bij de mensen die bezorgd zijn over zichzelf. Dit zou ook een mogelijke verklaring kunnen geven voor de daling in het aantal contacten bij aanvang van de coronaperiode (mensen die bezorgd zijn over zichzelf kunnen minder eenvoudig anoniem contact opnemen, zijn altijd thuis, ...). Anonimiteit blijft essentieel bij onze hulplijn en het feit dat mensen die niet solitair leven veel minder anoniem contact kunnen opnemen, en/of veel minder van op een andere locatie dan thuis contact kunnen opnemen, kan mogelijk verklaren waarom we deze doelgroep nu net minder bereiken. De vraag is natuurlijk wat dit op lange termijn zal betekenen. We weten dat het fenomeen/de problematiek bestaat, dat er meer dan ooit bepaalde risicofactoren voor seksueel kindermisbruik aanwezig zijn in deze periode. We weten ook dat deze doelgroep vaak een zekere tijd nodig heeft vooraleer ze effectief contact opnemen. Dat zien we ook bij campagnes, actualiteit, ... etc.

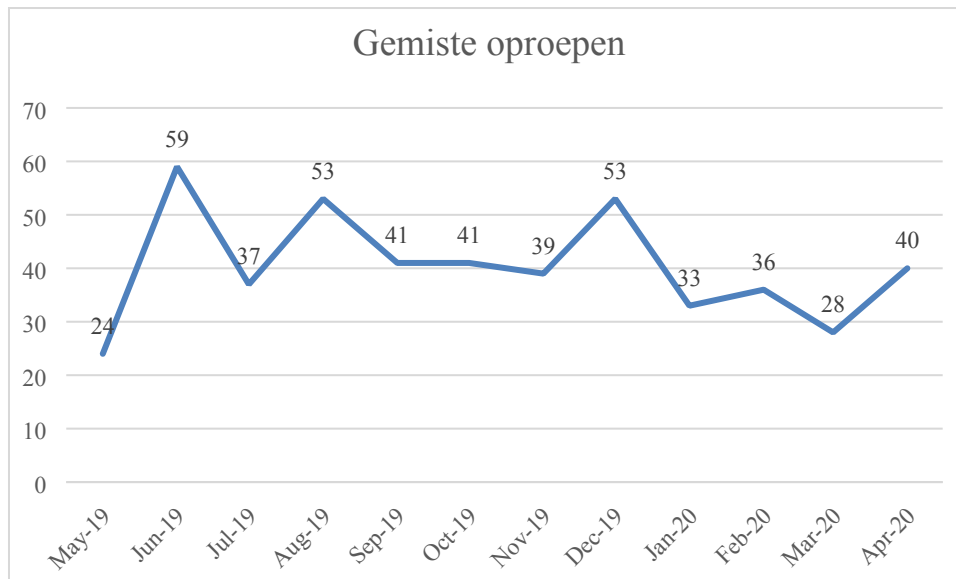
2019

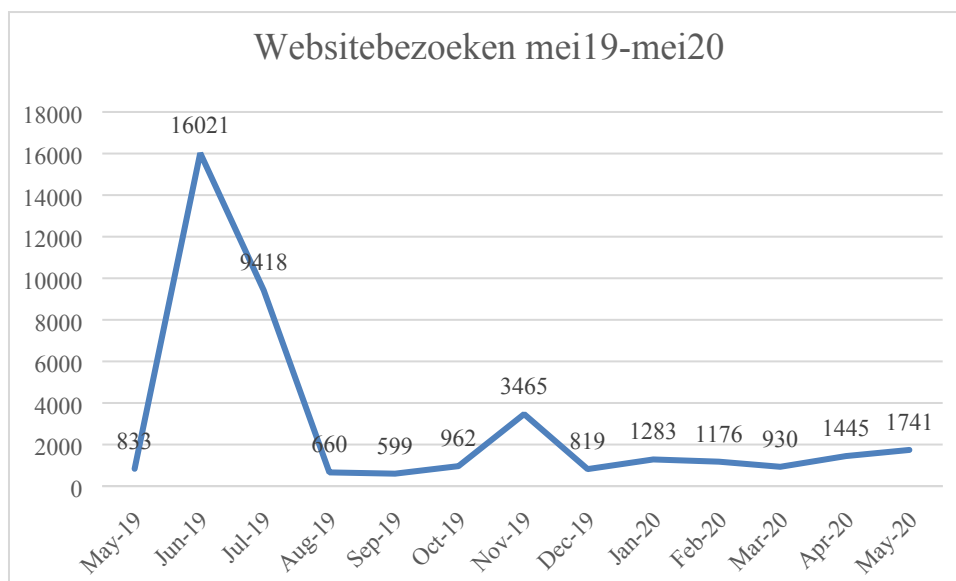
Doelgroepen sinds maart 2020

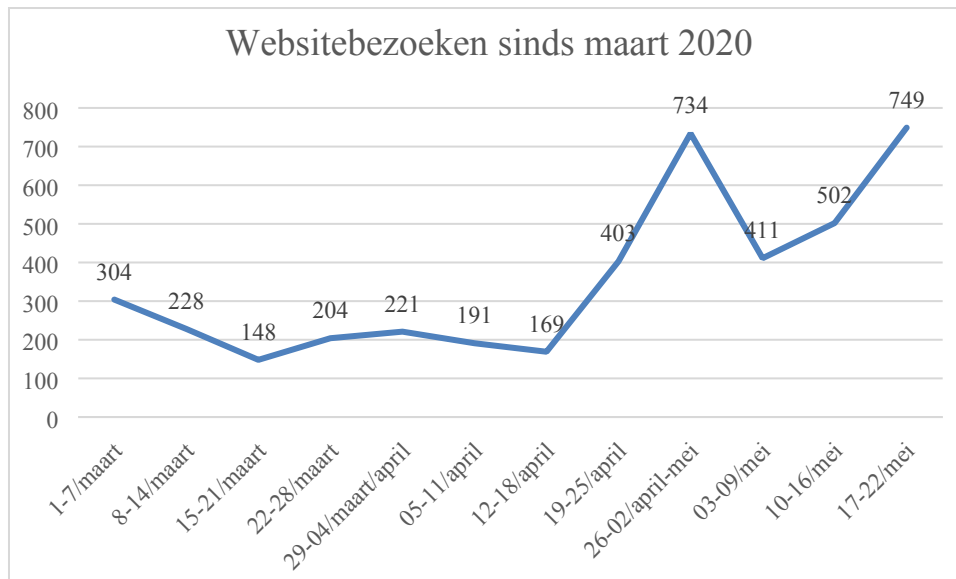

- Over de jaren heen heeft Stop it Now! een gemiddelde van 7 unieke contactpersonen die gemist worden per week. Het aantal unieke gemiste contacten lijkt tijdens de coronaperiode stabiel te zijn gebleven. Ook het aantal oproepen die verloren gingen omdat de hulplijn bezet was, zijn verwaarloosbaar. Een uitbreiding van de openingsuren lijkt zich dan ook niet op te dringen.
Wat wel opmerkelijk is, is dat tijdens de coronaperiode veel meer dan anders mensen afhaken tijdens het afspelen van het introductiebandje. Dit zou iets kunnen zeggen over de mate waarin mensen de drempel (niet) over geraken om contact op te nemen met een medewerker.

3. Over de gehele periode van mei 2019 tot mei 2020 bezochten 39.352 personen de website, 94% van dit aantal waren unieke bezoekers. Hierboven wordt een maandelijks overzicht gegeven. Vooral tijdens de sociale mediacampagne en TV-spot, in juni vorig jaar, zien we een piek in het aantal websitebezoeken. Hieronder geven we ook een overzicht per week sinds maart 2019. We zien opnieuw een piek op momenten dat Stop it Now! in de media verscheen (eind april, verschillende kranten, radio & televisie; laatste week van mei TV-spot & bekendmakingsfilmpje de Lijn).

4. Zoals in het antwoord op de vorige vraag reeds werd aangehaald, zien we dat het aantal contacten en websitebezoeken sterk afhankelijk was van mediabijdragen en actualiteit. Vooral met betrekking tot het aantal contacten; gerichte campagnes op doelgroepen hebben eerder een effect op lange termijn. De doelgroep die bezorgd is over zichzelf betreft dan ook een doelgroep die vaak enige tijd nodig heeft vooraleer ze ook effectief contact opnemen. Bekendmakingscampagnes zijn vooral essentieel om het project en de hulplijn kenbaar te maken, zodanig dat mensen weten dat het bestaat en ze de hulplijn kunnen contacteren wanneer ze effectief met de problematiek in contact komen of wanneer ze er klaar voor zijn.
5. Sinds mei 2019 werden er 37 personen doorverwezen naar een gespecialiseerd behandelcentrum. We hebben op dit moment geen zicht op hoeveel personen daarvan ook effectief bij het behandelcentrum zijn aangekomen. Dit wordt wel besproken op de focusgroepen met de gespecialiseerde voorzieningen die twee maal per jaar doorgaan. Over de gehele periode werden tot mei 2020, 128 personen doorverwezen naar voornamelijk gespecialiseerde behandelcentra. Na opvolging in de focusgroepen (laatste opvolging begin april 2020) weten we dat 92 personen effectief aankwamen bij het behandelcentrum. Dit betreft een hoog cijfer wanneer we weten dat er toen 102 personen werden doorverwezen naar de gespecialiseerde voorzieningen. Enkele contacten worden immers doorverwezen naar privé-therapeuten of andere specialisaties in de hulpverlening zoals slachtofferhulp, Moderator, ...
6. Stop it Now! had dit jaar in eerste instantie geen gratis zendtijd toegekend gekregen. Gezien de coronacrisis werd deze beslissing evenwel herzien. De tv-spot hiervoor liep in mei 2020. Daarnaast heeft De Lijn, eveneens onder invloed van corona, gratis advertentieruimte op hun bussen voorzien. Tot slot staat er in het najaar nog een sociale mediacampagne gepland, waarbij de TV-spot zal worden verspreid via sociale media-kanalen. Andere bekendmakingscampagnes zijn afhankelijk van eventuele middelen die voorzien kunnen worden. Stop it Now! tracht wel steeds in te spelen op de actualiteit en de pers te woord te staan wanneer de thematiek 'seksueel misbruik' of 'pedofile' aan bod komt.